

ՏՆՕՐԵՆ-ԽՐՈՒԿՐԱԳՈՏ

Z. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան	500 դր.
Վեցամսյա	250 »
Մյուսամսյա	150 »
Սրբապատմական տրի.	70 ճր.

Բաժանորդագրություններ կ'սկսվեն ամեն ամսոյ 1 եւ 15ին

100 ՓԱՐՍ

Fondateur
M. MAMOURIAN
Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
„Arévelian Mamoul,“
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

Օրաթերթ ազգային եւ փառաբանական

100 ՓԱՐՍ

ՔՐԻՍՏՆԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Սէզրի դաշնագիրը գործադրել սկսած է Մուսթաֆա Քէմալ Հայաստանի դէմ իր հորդանքներու արձակումով...

Հայաստանի սահմաններէն հասնող վերջին լուրերը եթէ բոլորովին ազատ հովիտ չեն, զէթ յուսահատական ըլլալ չեն երեւիր, և ամենու ահնակալութիւնը մեծ է որ այդ բարբարոսներու յարձակումները պիտի կրնան ետ մղուիլ և անգամ մըն ալ անոնց նպատակները ի գիրք պիտի ելլեն:

Անըմբռնելի կ'ընայ թէ ինչպէս Ռուսոյ Պօլէմիքները կ'համաձայնին թուրք մոլեղազններու և աղանդաւոր կործանողներու հետ, և եթէ իրապէս առաջինները մեծամասնական գազափարսներու յաղթանակին համար կ'փոփոխուին միանալ Քէմալականներու հետ, ինչո՞ւ չեն ուզեր ըմբռնել թէ թուրքը դարաւոր անընդհանրելի հետու կ'դառնայ իրենց վարդապետութիւններէն, իսկ եթէ տարբեր նպատակ մը կ'հետապնդեն և կորոպուտի հեռանկարէն հրապուրուած ձեռք կ'երկարեն թուրքերու, քառական անմիտ ու սպէս պէտք է ըլլան, չանհնելով Փոքր-Ասիոյ աւերակ վիճակը և հոն գանուող ժողովուրդին թշուառութիւնը, որ ալ աւելի պիտի սաստկանայ յառաջացող ձմեռուան մէջ:

Հ. Հանրապետութիւնէն հասնող տեղեկութիւնները ոչ միայն գոհացուցիչ այլ նաև միտմարական են, որովհետև կատարուած կոչին պատասխանած են բոլոր կուսակցութիւնները և շերտաւորումները և միեւնոյն տեսակետով ոգևորուած, կ'աջակցին կատարուած հասարակաց թշնամիներուն կուրծք տալու և ի գրեթէ կանխու անոնց հետապնդած քանդումի ու աւերի գործը:

Այդ շարժումը նոյն իսկ տարածուած ըլլալ կ'երեւի Վրաստանի Հայոց մէջ և մասնաւոր Վրաստանի կատարուած ընթացքը բարեացակամ ընթացքը յուսացուածէն աւելի խրախուսիչ է, արտօնելով Հայոց զինուորագրութիւնը և վրացուց ևս ըրած կոչերը օգնելու համար Հայոց, որ քնականարար Հայերու պարտութեամբ պիտի ընդարձակուի Վրաստանի սահմաններէն ալ ներս, քանի որ Քէմալական ու էնվէրական շարժումին նշանակէտն է թուրքական մեծ պետութեան կը կազմութիւնը կողմանան բոլոր հողամասերու տարածութեան վրայ:

Արևմտեան կողմ գործադրուող շրջապահերու մը դիտելի կ'ըլլայ, իտալիոյ մէջ սկսած շարժումը կարճ անոգութիւն մը ունեցած է, իսկ Անգլիոյ գործադրող կործանածէն շատ աւելի ընդարձակ համեմատութիւն մը բուսացած է, թէև Լոյս ձօրձ, մտադրած ըլլալ կ'երեւի չմիջամտել և թողուլ որ երկրին մէջ եռօր կեանքը գաղար առնէ, որպէսզի գործաւորական դատակարար ի վերջէ ըմբռնէ թէ՛ իր նպատակներուն հասնելու համար լուսագոյն միջոցն է հասկացողութեան մը գալով, Անգլիոյ կեանքը չգործընդունել, որովհետև աւելի վրաս կրողը պիտի ըլլայ գործաւորը:

Իսկ իտալիոյ խնդիրը սուր փուլի մը մէջ մտած է: Անգլիոյ պետական մարդիկ սկսած են լրջօրէն խորհիլ այդ մասին և արդէն անգլիական մամուլը սկսած է արձագանգել ըլլալ, Անգլիոյցի դիւանագէտներու կարծիքներուն, որոցմէ ոմանք նոյն իսկ բացարձակ ինքնօրինութեան մը համամիտ սկսած են ըլլալ, իսկ ուրիշներ, լուսագոյն կ'համարին անգլիական գաղութներու նման առանձնաշնորհումներով բաւականանալ և անոր ներքին ինքնավարութիւնը ապահովել:

Ահա այս խնդրոյն օտթիւ Լոյս ձօրձ ճառ մը խօսելով, խոսն գահլիծի մը կազմութեան շատագով եղած է, չուզելով իտալիական հարցին բոլոր պատասխանատուութիւնը իր և իր կուսակցութեան վրայ բեռնել:

Հաւանական է որ Լոյս ձօրձի առաջարկով թագաւորը խորհրդարանը լուծէ և նոր ընտրութեան հրահանգ տայ, որպէսզի այդ հրատապ խնդիրը ամբողջ ժողովուրդին կամքին ու հայեացքներուն համեմատ լուծուի:

Իսկ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջև երկցող սե ամպերը դեռ չեն ցրուած, հակառակ Ֆրանսական թերթերու փաղաքշական և ծեփծեփող յայտարարութիւններուն, որոց համեմատ, Անկլո-Ֆրանսական համաձայնութիւնը անհրաժեշտ կ'համարուի Եւրոպոյ և աշխարհէ խորհրդութեան պահպանման համար, թէև այդ բոլորը ընդունելով հանդերձ, երբեք չզիջեցան իտալիոյ հետ հակաանգլիական տեսակետներու պաշտպան հանդիսանալու և Անգլիոյ հակառակ համաձայնութեան եզրին պատրաստելու իրենց լատին զինակցին հետ:

(ԳՐԱՔՆՆՈՒԹԵՒՆԸ կողմէ 20 տող ջնջուած է)

Անգլիոյ շահ մը չունի Բոլորիոյ վերականգնումով կամ մեծնալով, նմանապէս շահ մը չունի ուսուական հողամասերու բաժանումէն, և Փոքրիկ-Համաձայնութիւնը պիտի յաջողի այն ժամանակ՝ երբ Անգլիոյ հաւանութիւնը յայտնէ և թերևս նոյն իսկ պայման դնէ որ Պուլկարիա ևս ընդունուի այդ համաձայնութեան մէջ:

Իսկ Յունաստան՝ անակնկալ տագնապի մը օտը կ'զտուի և Ազգայնացի թագաւորին ծանր այլ ոչ յուսահատական վիճակը, ըստ վերջին բժշկական տեսչիկազմիներուն, բաց կ'պահէ այդ տագնապը:

Հ. Մ.

ԲԱՅՆԵԼՈՅՆ ՄԵՋ

ԵՐԲԵՄՆԻ ԴԻՑՈՒՅԻՆ ԲԱՂԴԱՒՈՐ

Ես ճանչցայ զինքը, իր յաջող օրերուն մէջ, երբ ամենուստ կը դիմէին յոտս, կը դարպասէին, ու արտասանելով սիրային էն մեղոյ ու քնքոյ տանաբանեան, կը հայցէին իր մէկ ակնարկը, իր ժպտը, և իր մէկջիշտան հոգեհմայ:

Իր հասակը գեղուղէշ, այսերը լեցուն ու վարդ, աչքերը հրացայտ, շրթունքը՝ նունիւրանգ, այս դիցանոյշին տուած էին դիւթական, գաղտնիքը պաշտուելու, յարգուելու, սիրուելու բոլոր պատերազմիկ ասպետներէն, որք կը խօսէին իրեն հետ քաղաքը-ծուծեան վիպերգութիւններով:

Մէկն իր սուրն յաղթական, միւսն իր նժոյզն Արարի, մի ուրիշն իր հանձար ՚ի սպաս կը դնէր, առնական արժանիքներու մարմնացումն եղող այս Աստուածուհիին, որ սաղաւարտ ՚ի պուլու, մազերն հովերուն ՚ի ցրիւ կ'ընթանայ միշտ դէպի լոյս, դէպի յաղթութիւն, դէպի յաջողութեան յաջողութիւն պատուաւոր: . . .

Ամենուն հետ, մեծ էր իմ հիացումըս հանդէպ այս երջանկութեան ծընունդին, բազաւորուած այս հրաշք աղջկան: . . .

Մտիկ դրացիներ, և ընտանիքին մտիկ բարեկամներ գինարբուքի մեծ երեկոյթին, նախանձի սեղանին վրայ, երբ բաժանիքը իրար կը բազխէին, իրարու սկանչել ի վար լսին ու գաղտնի բաներ մը փոփոխային . . . հազիւ լսելի, իբր խոստովանանք:

Շատեր գովեստ, հիացում, ու արբըւանք թարգմանեցին շրթունքի այդ աննշմարելի շարժը:

Սակայն ես, լսեցի այդ գուշակի լեզուով թոթովուած այդ մի քանի բառերը . . . և սակայն առաջին առիթով ինձի անհիմն, և անհաւատալի թուեցաւ:

Կնոջական չարութեան վերադրելով այդ խօսուելուտը, ես՝ առանց գոյզն կասկածանքի, զիցուհիին սեղանին վրայ՝ միևնոյն գաւաթէն ըմպեցի նեկտարը . . . հրաշահիւթ, և արժանացայ անոր մասնաւոր գուրգուրանքին:

Իմ այդ անվերապահ և անկեղծ ընթացքս դուռ բացաւ չի հակացուած մտխանքի մը, ու այնուհետև շարասուսող լեզուները բոլորովին լաւած, զիցուհիին մեկնանք մտան յաճախուածներով կեղծաւոր, և մատուցին անոր, ուխտաւորի բարեպաշտութեամբ, Արևելեան զգլխող բոյրեր մշկահոտ:

Որքան չար են, ըսի, սա դրացիները կեղծաւոր, և որքան կեղծաւոր՝

սա բարեկամները չհասնողի... Բնիկ ու եկեղ, միայն մէկ նպատակ ունէին: Արժանանալ ներս մի փայլաւի նշոյլին:

Գարուի զեպիւրը հազած էր վըրան իբր շղարշ, և ամառուայ կանաչութիւնը Դեմեարի:

Խնկում ու խնկարկում: Դարպաս ու դարպասում: Առանց ցեղի ու կրօնքի խորութեան բոլոր, բոլոր պարմանիները կը տենչային ունենալ այդ իտէալ գեղեցիկին ձեռքը լուսաբաշխ: Այն ձեռքը, որ յաջողութիւն ու շնորհ կը ցանէր բոլոր անցած վայրերը շարժողորմ:

Նէ գեղեցիկ էր, քնքոյշ էր, և կը բուրէր ձաբոնի վարդի բուրուսովը Չլիսի:

Ներս գեղեցիկը՝ սոխակի դայլայլն ու նազը ունէր: Հպարտ ու գոռոզ սիրամարգը, շատ աղքատ կը մնար ներս ճոխ ու հարուստ կուրծի ցուցադրութիւն քով:

Հարուստ էր կուրծքով: Հարուստ ստինքներովը՝ որմէ շնորհ կ'ըմպէին Նեմփայթը: Հարուստ էր իր մարմնոյն բոլոր համադրութեամբը, հարուստ՝ գանկով ու գանձով:

Հանձարն իրմէ կը քաղէր իր հիւթ, և տաղանդը՝ իր գեղ:

Արեւն իր ժպիտ, Հուսինն իր դէմք կը ներկայացնէին:

Յաջողութիւնը թառած էր անոր գլուխը, իբրև ճաղաւարտ, իսկ բազմը՝ անոր ճակատի վրայ, իբր պսակ:

Չար լեզուներ սակայն, չէին դադարած մախանքի թելեր հրահելու անոր շուրջ, իբր ցանց սրափուռ:

Անհաւատալի կերպով, սոյն հրաշագեղ զիցուհին կը վերագրէին ներքին հիւանդութիւն մը՝ սուհաւահան, որ անոր լեարդը խոցելու բնոյթը ունէր: Այս յաջողութեան օրերուն, այդ շարախօսութիւններն մեացին խօսք, և սակայն... խօսուեցան:

*

Գարուի անարար ու ամբիծ արշալոյսը ըմպեց նէ, իբր նեկտար ան մահութեան Լեռներու սեպուր և գետեղբայր նաւուֆարը շնչեց, իբր բալաւան Բոլոր վայրի ծաղիկներուն հոտը բերաւ ինձի հովիկը սիրահար, գողնալով անոր զոյգ շամամներէն: Աստղիկը մատներուն ծայրովը աւմէն աւառ կը յարգարէր անոր վարձը գեղագանգուր:

Ատմնաշարը մեր գիցանոյշին՝ գաշակի ստեղծարէն սպիտակ, որոնց մէջէն բաւերը նուազի մը փոփոկութեամբ դուրս կը թռչէին՝ ներքո շնակ օդահերձ:

Աստղիկը՝ բոց, իսկ լուսնկայն՝ կայծ էր շնորհած անոր զոյգ սկանդեհաց:

Ու մարմինը՝ անգրին էր կեհայ, անարատ, որուն վրայ պարած էին բոլոր, բոլոր նայուածքը տիեզերքին: Կինը, մասնաւոր յափշտակութեամբ մը կը գովէին անոր յարգարան՝ քն ու զարդարանք:

Էնոր քնքոյշ քալուածքը, նեփհայի պարէն աւելի կանոնաւոր, ներդաշնակ և զուգորդուած էր:

Մայրաքաղաքներու ամենէն գեղեցիկին տիրուհին, զիցուհին էր... աստուածապատիւ, և կ'ընդունէր այցը աշխարհի բոլոր միւս մասանց հիացողներու խումբին:

Ամենքն ալ կը խօսէին իրեն, իր լեզուովը, քնքոյշ ու մեղոյշ:

Ներս գոհարները՝ թանգարաններու դարակը, ու գեղարուեստը՝ ոսկեձեղուն սրահներու մէջ, իսկ ճարտարարուեստը ծառազարդ պողոտաներու հզորքը կը ցուցադրուէին:

Սէ այդ ցուցադրումը, կը գերազանցէր ասիւզբքի բոլոր հանգիստութիւնները ճոխատեսիլ:

Իր մատին վրայ փայլող alliance/ցուրը, արևու ճառագայթի հետ կը համբուրուէր խայտանքով:

*

Եկաւ: Եղանակներու աստորոշը ու բաղադրը Աշուն: Միրանին իր ծիրանն, խնձորներն իր խնձոր գետին:

Թափած, որթատունկի խաղողը միայն կը փայլէր արիւնիւրու կատարը:

Օգոստոսի խորշակը, արդէն յետամնաց պտուղներու մէջ քառասունամը, և կեղեկին վրայ քաղաքի դրած էր: Թրթուրը՝ ծառին, իսկ ճըպուրը՝ բանջարին տերեւներուն վրայ թառած սկսած էին կրծել երէկի կանաչութիւնը:

Դալուկը հեռագեղեցի կ'իջնէր կեանքտ տերեւներու աւելին մէջ:

Աննպատակ հովեր՝ հիւսիսէն, հարաւէն, ամենուստ փչեցին. տխուր վայրէջում մը:

Բուն կը խօսէր, սոխակին տեղ թառած տխուր մեր գիցանոյշին պալատի քիւնի եզերքը լայնչի:

Շատքիչ այցելուներ կ'ընդունէր իր մօտ, երէկի մեր թագուհին: Կիրառէր: Տեսնողներ կը պատմէին թէ՛ ծառին տերեւներուն զեղեցիկի վալուկը ցուցած էր ներս զոյգ ստեղծուն: Հարուստ կուրծքը հոլանի շղարշներ և տանթէլներ կը ծածկէին հիմա խայթող աչքերէն:

Անոր մորթը չունի այլևս փայլը Գարուան անցնող օրերուն:

Յարգարող ու զարդարող վարսավիրայն կը մտնէ այլևս ներս նշանահանակ, այտերը ու կոպերը սնգուրիւ կամար գաղտնի:

Չարտոյ հովերու զորշմը եղող կայծոռիկներ, ու փշտկներ վարպետ բըժիշկներու ռըմաշն կ'ենթարկուին:

Աշունը՝ քաղաք և ձմեռը՝ ի վերջոյ անոր ստեղծուն վրայ դուրս յայտնի նշանը այն հիւանդութեան, զոր ունէր իր ներսի գին, ծնած օրերէն ի վեր...:

Յաջող օրեր, նպատաւոր օրեր, ու գուռաթ երկինքը՝ ծածկած էին հիւանդութիւնը՝ քաղաքն ու խառած աշխարհը ընդհանուր...:

Ո՛րք երէկի զարպասողները: Միրահարները՝ քրտին քայլն ու քանի հըրտութեան...:

Չարտոյ օրերու մէջ՝ բժիշկներու այցեցիկն, ու զեղազորի գեղագին կը ծառայէր իր գանձը հարուստ, որ աւաղ, չէր կրցած ազատուիլ ճշմարիտ երջանկութեան ներքին գոհունակութիւնը:

*

Երբեմնի շարախօսող լեզուներ ճիշդն ու ճշմարիտը ըսած էին: Արտաքին երևոյթը և իրենց ունեցած մօտիկ հարեանի կապերը իրաւունք չէին տուած իրենց ամեն ինչ համարձակ ըսելու: և պարզելու բացարձակ: Անոնք ընտանիքի ամբողջ գաղտնիքը գիտէին: Գիտէին թէ՛ յիշուած քանչի մօտ թողուած կայ սեփեցնողը (բառն), որ պիտի յայտնուէր ձախող օրերուն, երբ իջնէր գալուկը՝ տերեւին և եղեմով ոստերուն վրայ լերկ ու մերկ...:

ՄԵԼՔՈՆ ԱՍՍՏՈՒՐ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ

«ՋԱՐԹՕՆՔ» ԼՍՐԿ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ

Նախորդ իրիկուն «Ջարթօնք» լսարանական միութեան կազմակերպութեամբ տեղի ունեցաւ իսկապէս շքեղ հրեկոյթ մը, հովանաւորութեամբ Հ. Հ. Անկախութեան փոխառութեան տեղադրոյ յանձնաժողովին: Ներկայ էր ստուար բազմութիւն մը, զոր Հոփմանի միտանի սրահը հազի թէ կարենար բովանդակել:

Հանդէսը բացուեցաւ հայկական քայլերով զոր գաշնակի վրայ կը նուազէր Պ. Վահան Փափազեան, ապա պաշտօն արուեստագէտ մ'ըլլալու ամէն վստահութիւն ներշնչելով ամէնքին:

Բեմ բարձրացաւ «Ջարթօնք» լսարանական միութեան կողմէ Պ. Տըրդատ Վարդանեան որ բացատրելէ յետոյ երեկոյթին նպատակը, կ'աւելցընէր ըսելով ի մէջ այլոց «Այսօր ես խօսք չունիմ, արդէն բանաստեղծներ նշանակուած են, բայց թէ Հայաստանէն հաննող վերջին լուրերուն տպաւորութեանը տակ չեմ կրնար ինքզինքս զսպել և քանի մը խօսք ըննել

Հայաստանը նիւթ ունեցող այս հաւաքողութիւն մէջ, տեսայ օտարներ իմ աքսորի ուղիս մէջ որոնք ի լուր իրենց Հայրենիքի անուան կը ցնցուէին և անոր համար նուիրուելու հոգեկան բարձր արամագրութիւնն ի յայտ կը բերէին: Ինչքան արդիօք մենք այս գերազոյն պահերուն պէտք ունինք անդրադառնալու Հայ և Հայաստան ունեւն շուրջ: Աւերակ և ցարդ գոյութեան պայթածք... Հայաստանի մէջ ամբողջ երիտասարդութիւնը զինուորութեան կը կոչուի, և եթէ մենք չենք տար մեր արիւնը, այս հանգըստաւէտ կեանքին մէջ, զէթ տանք մեր դարձն հայթայթելու համար զէնք, մեր թշնամիին զէմ ճակատելու և երկիրը բարգաւաճեցնելու համար, այդպէսով է որ մենք հպարտ պիտի զգանք ինքզինքնիստ ապագային իբրև Հայ և պարասակաւորութիւն մը կատարած ըլլալու գոհունակութիւնն ալ պիտի ունենանք»:

Այս խօսքերէն վերջ բեմ կը հրաւիրուի Օր. Անահիտ Վարդանեան որ կ'արտասանէ զգայուն և յաջող շեշտերով ողբացեալ բժիշկ բանաստեղծ Ռ. Սեակի «Ախտին թափօրը» Պ. Պ. Յ. Փափազեան, Յ. Մինասեան ածեցին սրինգ, դաշնակի ընկերակցութեամբ Պ. Վ. Փափազեանի, որոնք հանդէսին գեղարուեստական մթնոլորտը կ'ապրեցնէին և կը շնչաւէին:

Փոխառութեան Յանձնաժողովոյ կողմէ իբրև բանաստեղծ ներկայացուած Պ. Վ. Արծրունի կը հրաւիրուի բեմ որուն առաջին խօսքերը կ'ըլլան «Ապրի՛ «Ջարթօնք» որ կազմուած հոյ մը վառվառն երիտասարդներէ յլուցած է այս հանդէսին գաղափարը և առաջին անգամ իր միտքի մէջ այս առթիւ նման շքեղ երեկոյթ մը կը սարքուի»:

Երբեմնի շարախօսող լեզուներ ճիշդն ու ճշմարիտը ըսած էին: Արտաքին երևոյթը և իրենց ունեցած մօտիկ հարեանի կապերը իրաւունք չէին տուած իրենց ամեն ինչ համարձակ ըսելու: և պարզելու բացարձակ: Անոնք ընտանիքի ամբողջ գաղտնիքը գիտէին: Գիտէին թէ՛ յիշուած քանչի մօտ թողուած կայ սեփեցնողը (բառն), որ պիտի յայտնուէր ձախող օրերուն, երբ իջնէր գալուկը՝ տերեւին և եղեմով ոստերուն վրայ լերկ ու մերկ...:

Այս բանաստեղծութիւնն վերջ սկսան փոխառութեան արձանագրութիւնները որ շուրջ 1100 ոսկիի հասու քիչ ժամանակուան մէջ, նշանակելի է Քէմալի Պ. Մ. Սարաֆեանի նուիրուած կեցուածք փոխառութեան:

Կը լսուէին Պ. Աւետիս Բէլէճեանի գեղեցիկ ձայնին թրթուրաներն «Հեռու եմ Հայաստանէն» երգովը, ներկայ գտնուող հայը իր երկրէն հեռու գտնուողի մը ցաւագին տպաւորութիւն կը կրէր արդարեւ, Պ. Ա. Բէլէճեանի յուզումնառիթ և ապրուած երգին ելեւէջներուն ազդեցութեանը տակ, Դաշնակով կրկնակցեց Պ. Վ. Փափազեան:

Յետոյ բեմ հրաւիրուեցաւ Պ. Ս. Շահէն աեղատարափ ծափահարութեանց մէջ որ հակառակ իր հիւանդութեան չէր ուզած միտքել «Ջարթօնք» ի կողմէ իրեն եղած հրաւերը: Պ. Ս. Շահէն Հայ Ազգին ներքին հոգեկան ոյժն բացատրելէ վերջ անդրադարձաւ կիրիկոյ որուն վրայ մեր ունեցած իրաւացի իրաւունքներն թուեց և աւելցուց:

«Հանձնցի կինը օրական մէկ անգամ հայ կուտէր կոռուներուն բաւեցնելու համար, նոյնը պիտի ընէ և Արարատի փէշերուն ապրող հայ կինը ուր ամէն մարդ ուղղմանակատ կը վազէ, սրտակեցնե՛րս, անոնք իրենց արիւնը կուտան, ինչ կուզէք ատկէ աւելի, պէտք է յաջողցնել փոխառութիւնը, զրամը ոյժ է, ինչ, կ'ուզէիք որ օտարներուն գրաւ զինէին Երեւանի հրկաթուղին, Հայաստանի հանքերն և բերքերն, այսպէսով է որ տնտեսապէս փճացած դուրս կուզանք առաջին օրէն իսկ»:

Պ. Ս. Շահէնի բանաստեղծութիւնն վերջ կը պատրաստուէր կենդանի

պատկեր երբ արարուածով որ յղացումն էր «Ջարթօնք» թրթուրան և զեղարուեստով թրթուրան հոգեկան խառնուածք մ'ունեցող անդամին՝ Պ. Նշան Վարդանեանին:

Կենդանի պատկերին սկզբնաւորութեան Օր. Արշալոյս Վարդանեան իսկական յուզիչ շեշտով արտասանեց անմահն Պ. Վարդանեանի «Առկայծ ձրագը» որմէ վերջ առաջին արարուածը կը ներկայացնէր Հայաստան՝ աւերակ, Հայ զինուորը՝ կուռի գաշաղ վիրաւոր ևն:

Երկրորդով կը ներկայացուէր փոխառութեան արձանագրութիւնը գեղեցիկ օրերգներու կողմէ որոնց կը գիւլէին ձեր, մանուկ, տղայք արձանագրուելու համար:

Երրորդ պատկերով Հայաստան խորհրդանշանուած էր օրերգներով որոնք ծաղկեփունջ մը ի ձեռքին կ'աւելնէին խաղաղութիւն և առատութիւն փոխառութեան յաջողմամբը:

Մօփահարութեանց մէջ վարագոյրը կը գոցուէր, և Պ. Տըրդատ Վարդանեան հանդէսը կը փակէր ըսելով «Պէտք է խանդավառուել ի խնդիր նըպատակի մը, սակայն խանդավառութիւնը արժէք մը կ'ունենայ այն առան երբ արդիւնք մը երևան գայ, առանց այս վերջնոյն ի զուր է ամէն ինչ և յոյս յայտնեց որ ոչ ոք պիտի ուզէ խուսափել այդ գերագոյն պարտականութիւնը»:

Հանդէսը վերջացաւ կէս գիշերին, ներկայ խուռներամ բազմութիւնն, այդ գիշեր ապրեցաւ Հայաստանի ցուներով, անով յուզուեցաւ և մերթ ալ ուրախացաւ և կը մեկնէր լայն հորիզոն մը ունենալով իր առեկ, ակնարկը հեռու Արարատէն մինչև Տուրքոս ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

ՏԵՐԹ-ԵՈՒՆԵ ԼՈՒՐԻՐ

(Մեր սեփական թղթակցիկ) 30 Մեյ 1920

Այն անտեսական քրիշը որ կ'անցնէինք ժամանակէ մը ի վեր, յուսահատական էր և ծանր, բայց վերջին եօթնեակին մէջ իսկէնստերունէն և Այսպէս բերուող պարէնի շնորհիւ գիշերը կէս առ կէս ինկան: Երբեք զըրիւր 40 դըշ. արծաթ զրամի կը ծախուէր, իսկ հիմակ 30ի և վաճառականները անանկ կը հաւաստեն որ այս շաբաթ 20ի պիտի ծախուի: Այսպէսով առևտրական հրապարակը նոր ոգևորութիւն կ'ստանայ, ամիսներէ ի վեր գրեթէ ամայացած շուկան ետուղեւով կը լեցուի: Բերուող ընդգէններն ալ իրենց գիներէն որոշ անկում մը կը կրեն:

Տնօլ թուրք չկայ: Երջակայ թուրք գիւղերը պարպուած են իրենց բնակիչներէն: Ամենքն ալ չէթէներուն միացած են: Նոր գէպքեր չկան:

Ամսոյն 8ին Օսմանիէի սանձազը հոս փոխադրուեցաւ և բաւական թիւով ֆրանս վորքեր ցամաք հանուեցան: Չորոցներ կը շրջին թէ Յրանսացիք Այսպէս—Ճիհան—Օսմանիէ—Հասան—Այէլլի գրաւելու համար բազմաթիւ զօրքեր ցամաք պիտի հանեն և մեծ քանակութեամբ պաշար արդէն իսկ ցամաք ելած է:

Յրանսացի նոր կառավարիչ մը անգո ժամանեց:

Յրանսական կառավարութեան հետ մեր յարաբերութիւնները բարեկամական են:

Ազգ. վարժարանները վերաբացուեցան ընդհ. վերադաստիարակութեամբ Պ. Ռուբին Կէտարէլեանի: Ընդամենն ունինք երեք մանկերու, երեք աղջկանց վարժարաններ և մանկապարտէզ մը: Ուսուցչական նոր և երիտասարդ կազմը յուսալի է որ շուրջիկի արդիւնքներ տայ այս տարին:

Վերին հրամանատարը վերջնականապէս հրաժարեցաւ և մեկնեցաւ քաղաքէս Ազգ. Միութեան և իր միջու տեղի ունեցած բազմութիւն հետեւանքով:

Ապգ. Միութիւնը պիտի փոխուի:

Նոր Ազգ. Միութիւնը պիտի ըլլայ ներկայացուցական սիսթէմով:

Վերակազմակերպչական գաղափարները կը շարունակէ գործել ստեղծուած ձգտումին լայնօճալ տալով:

Վերակազմակերպչական գաղափարները գաղափարներու հետ և շատ արտասովոր, այլանդակ ըսուելու չափ ծիծաղելի քաղաքականութեամբ իրենք զիրենք վարկաբեկեցին և չուանալի կայեցեալներով վերակազմակերպմանը, որ միշտ ափ մը մուր ունի իր ձեռքին մէջ եկող անցնողին ճակատը քլասելու համար և, աւագոր, վերակազմակերպչական գաղափարները և չուանալի թէ քոյր-կուսակցութիւնը իր մէջէն զուրս պիտի նետէ այս տիպը:

Քաղաքին մէջ հրատարակուող «Միսուան» թերթին հրատարակուող հոսիսը խմբարտագիր:

Մտ օրէն աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ պիտի ջանամ տար ինքիկ:

Ազգային Անցուցարար

Ուսումն. Խորհուրդը իր շարժական նիստը գումարեց ի ներկայութեան Պ. Պ. Տ. Է. Ֆիլիքեանի, Տ. Պ. Ա. մատենանի, և Բարազմանի:

Պաշտօնական անկողն մասին, Բարիքի հոգեւոր հովիւէն առնուած նախնական կարգով ժողովը որոշեց Պ. Որբերեանը նշանակել իրրև պաշտպան այդ ուսանողներուն:

Նոյնպէս նախորդ նիստին մէջ տեղի ունեցող խորհրդակցութեամբ որոշուած է որ վեց բժիշկներ, Պ. Պ. Գալթաքեանի, Սալէրեանի, Փէշտիմալեանի, Դարբինեանի, Մինասեանի

և եղիտեանի առաջարկել որ ամբար մէկ անգամ և փոխ ի փոխ բժշկական այցելութիւններ կատարեն Մեսրոպեան վարժարան: Այս առաջարկը ընդունուած ըլլալով պիտի սկսին բժշկական այցելութեանց:

Ա. Կ. Ո. վարչական խորհուրդը պարտք կը համարի հրատարակել իր անկեղծ շնորհակալութիւնները յայտնելու Ա. Տ. Տ. Գեորգ Գըլըճեանի, որ յաճախակի որբանոցս այցելելով գուլպայի մեքենայի մասին հարկ եղած նախնական գիտելիքները անձնուրբար հաճեցաւ ստիպեցնել խորհուրդին և անձամբ կատարեց ու կը շարունակէ կատարել նոյն մեքենային նորոգութիւնները:

Բ. Գիտեցիքի սինէմաներուն տնօրէնութեանց, որոնք կը շարունակեն շարժել մէկէ աւելի անգամներ ձրիաբար ընդունել որբանոցին որբերը սինէմայի ներկայացումներուն:

Նոյն օրը, Որբանոցի Ընկերութեան կը նուիրեն Տիկին Մինասեան 100 զր. Պ. Պ. Սիմոնեան 11 զր. ձր. թագաւոր:

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Նախկին վասպուրական Ակումբի և Քնար Հայ. Ե. Միութեան Մարմն. ձիւղի բոլոր Գործուն տնցամներէն կը խնդրուի անպայման ներկայ գտնուիլ յառաջիկայ կիրակի 24 Հոկտ. տառուտեան ժամը 10ին Ս. Մեսրոպեան վարժարանը, ընդհ. ժողովոյ նիստին:

Ա. Ընտրութիւն վարչութեան:

Բ. Նամարատուութիւն երկու նախկին Ակումբներուն:

Գ. Կարևոր որոշումներ յառաջիկայ Տարուայ Մրցումներուն:

Առժմ. վարչութիւն Միացեալ Մարմն. Խումբի (Կնէ)

Մեր վարչական թիւով կարգաւ ՀՍԻՒՐԱՊԵՏ Հ. ՊՈՆԱՓԱՐԹԵԱՆԻ պատասխանը Պ. Սերոբէ Դաւիթեանի բաց նամակին:

ՀԵՂԵՆ ԹԱԳԱՌՈՐԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Չորեքշաբթի կէս գիշերին հրատարակուած տեղեկագիրը հետեւան է. — Չորեքշաբթի աստիճան 38 Յ. Բազմաբարկի զարկ 136: Ենչատութիւնը 30—38 տարուներ Առատ քրտիքը Թագաւորը կը քնանայ:

Ժամը 11Յ/ին, Ներմութիւն 38,7, բազմաբարկի զարկ 128. Ենչատութիւն 38. Թագաւորը հանդարտօրէն կը քնանայ:

Քրտինքը զգալի թիթե բարեբանն նշան մըն է Թագաւորին վիճակը, շարունակելով հանդերձ ծանր մնալ, երէկուրէ նուազ մտահոգի է:

Արքան կը ճանչնայ իր վիճակին ծանրութիւնը, բայց իր բոլոր հանդարտութիւնը կը պահէ:

ՍՈՎԻԵՏՆԵՐՈՒ ԽԱՂԱՂ ԶԳՏՈՒՄՆԵՐԸ

Մուկուայէն հասած տեղեկութեանց համաձայն, ցողովուրդի բոմբարձները ժողով մը գումարեցելով, որոշած են կարելի եղածին չափ նպաստել խաղաղ վիճակի մը հաստատման:

Լէնին կը յայտարարէ որ, Սովիեթները ինքնուպաշտպանութեան համար միայն կը կռուին, անոնք կը փախաբի որ հիւսիսի և թէ հարաւի մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատուի:

«Թայմ» հրատարակելով Պոլշէի քննարկը արդի խաղաղասիրական ձգտումները, կը թուէ գիւղացիներու յաճախակի բարոտութիւնները և կ'ապահովեցնէ թէ՛ Ռուս ժողովուրդը, ձեռնարկին պատերազմին առաջը տանելու համար, աւելի լաւ պիտի նկատէ սպասումները:

Դասալքութիւնները ստորոյն են և շատ կարևոր երկրին տնտեսական վատ կացութիւնը չափազանց կը նպաստէ զգոհութեան:

ԹՈՒՐԿԻՈՅ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Սուլթանը ընդունեց վարչապետին հրատարական:

Թրքական շրջանակները կը կարծեն թէ, այս տագնապը պիտի շարունակուի երկար ատեն, քանի որ ոչ մէկ պետական մարդ, չպիտի ուզէր Թուրքիան կառավարելու պատասխանատուութիւնը ստանձնել այսօր Այսու հանգիստ կ'ենթադրուի որ, Տամատ Ֆէրիտի անհէն արժանաւոր յաջորդը պիտի ըլլար Թէվֆիք փաշան, հաշտութեան Համաժողովին մօտ Թուրք պատուիրակութեան նախագահը:

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԱՆԳՂԻԱ

Հունտնի աւտարիական դեսպան, Կէր Ֆրանքէնտէյն, ընդունուած է Անգլիոյ թագաւորին ներկայութեան, Պիլիպպի պալատին մէջ և անոր ներկայացուցած է իր յանձնարարագիրները: Տօքթ. Սթոմէլ, Գերմանիոյ նոր գեսպանն ալ պիտի ներկայանայ քանի մը օրէն:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԱԼՊԱՆԻԱ

Իտալո-Ալպանական պայմանագրութիւնը ստորագրելու համար, Ալպանացի լիազօրները՝ ներկայ ամօր վերջերը կ'ապաստին Հոմ:

ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԲՈՂՈՒՄ

«Էրօզ» թերթին գրածին համեմատ Ալպանական կառավարութիւնը բողոքած է Աթէնքի կառավարութեան, հիւլէն զօրամասի մը հիւս. Սպիրոսի մէջ յառաջխաղացումին համար:

ՄԻ Ե Օ Ա Ն Ե Ս Ք Ո Ւ

Մ. Թաքէ Եօանէսքու Հոկտ. 4ին պիտի հասնի Պիլիպատ Հոն պիտի մնայ երկու օր և յարաբերութեան պիտի մանայ Տէրութեան բոլոր գործիչներուն հետ:

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՔՍԷՆՕՔՈՒԼՕ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՀԱՍԱԾ ԵՆ ԶՄԵՌՆԱՅԻՆ ՆՈՐՈՅԹՆԵՐ

<p>ՆՈՐԱՋԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՊԶՐԱԳԵՂ ԽԱՆՈՒԹԸ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՅՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ. ՊՈՆ ՄՈՐՇԵՒ ՄՕՏ ԵՂԵՂ-ԲԵՂԵ, ԵՂԵՂ-ԲԵՂԵ, ԶԵՂԵՂ-ԲԵՂԵ ԶԵՂԶԵՍՂ ԳԻՆԵՐ</p> <p>Մանթօ լուծը 500 զ. կտրուելը: Մանթօնի կտրուած համար թաւիչ 250 զ. կտրուելը: Թաւիչ քօթիչ 120 զ. Բազմիր 160 զ. Բօթ ար շվալ 100 զ. Բրէք տը շին 150. Բրէքօն միտաք սեայ 120, Բարէ գծաւոր 120 զ. Թայլէր քարէ հագուտի համար 100 զ. Բազմիր քարէ հագուտի 225, Մանթօ խառնակ 225 զ.</p> <p>Ամեն գոյնէ Սէրժէր 150 զ. Թրիքօթին ամէն գոյնէ 225, տուպը մաս Պլանէլ 40 զ. Թաւառ ֆլանէլ, տուպը Փաս 50 զ. կրկին լայնք կապոյտ քաղմիր 10 զ. զէֆիր շապիկ-ցու 30 և 20 զ. Բապօթ 900 զ. Կ. Բալիքօ 1050 զ.</p> <p>Զեղը Երկուշաբթի, Ելեքաբթի, Չորեքշաբթի:</p>	<p>ԴԻՄԵՅԷՔ ՄԻՄԻԱՅԻՆ ԱԼԵՆՈՒՄ ԱՐԳԱՐԵԱՆԻ ԱՌԱՋԱԿԱՐԳ ԵՄԿԱԿՈՐՏ ԸՍՏ ԵՆԻՊՈ. ՆՈՐԱՋԵՒՈՒԹԵԱՆՑ Իզմիրի գծուարհան հաստարակութեան արդէն ծանօթ շապիկագործ ԱԻԵՏԻՍ ԱՐԳԱՐԵԱՆ այս անգամ իր յաճախողներէն ստացած քաղաքացիութեանց վրայ երապ. նորագոյն ձևով իր աթլիէն աւելի ճոխացուցած ըլլալով կը հրաւիրէ բոլոր ճաշակի սիրահարները Քէլիտիէ փողոցը՝ Հայոց Առաջնորդարանի զինաց իր թիւ 1 խանութը. անձամբ ապագրելու համար երապ. շապիկի ամէն տեսակներ, օձիքներ, փողպակներ, զիւրանոցներ, վարակի, բիճամա, պոյ սքառթի շապիկներ և այլն:</p> <p>ԳԻՆԵՐԸ ԽՈՍ ԴԻՐԱՄԱՏՅԵԼԻ Ճշտապահութիւն, կանոնաւորութիւն և անթերիութիւն: Ապագրանքներ կ'ընդունուին փոքրաքանակ և մեծաքանակ:</p>
---	--

Վ Ե Ր Զ Ի Ն Ժ Ա Մ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Թերթերը մեծապէս կ'զբաղին ներքին կացութեամբ և մասնաւորաբար մեծ դաւադրութեամբ կ'ազմակերպուած անիշխանապետ Մալաթէսթի կողմէ, որուն ձեռնարկութիւնը կը պահանջեն միտաձայնութեամբ կառավարութեան կը յանձնարարեն բացարձակ խտուրտեամբ վարուել այդ անկարգ տարրերուն դէմ, որոնք կ'ապառնան երկիրը անիշխանութեան մատենը Հանրային կարծիքը և խորհրդարանական շրջանակները, նոյնպէս համարիտ են զօրուոր միջոցներու:

«Իտալա Նացիօնալէ» կը յայտնէ որ Միլանի ոստիկանական իշխանութիւնները, քաղաքին կարգ մը անիշխանականներու տունները կը խուզարկեն Միլանի գործաւորական խորհուրդի և անիշխանական կուսակցութեան ներկայացուցիչները, երկար նիստ մը ունեցած են, որու միջոցին խորհրդակցութիւններ կատարուած են, Մալաթէսթի ձեռնարկութեան հետեւանքով կուսակցութեան բռնկիւք ընթացքին վրայ:

Մ. ձիւղիթթի Թիւրէն երթալով երկարօրէն խորհրդակցած է Միլանի և Թիւրէնի քաղաքապետներուն հետ:

Այս խորհրդակցութիւններու նպատակն է, ներքին նոր քաղաքականութիւն մը ընտրել որուն վրայ պիտի մտածէ կառավարութիւնը:

Թերթերը կ'ապահովեն թէ, ոստիկանութիւնը ձեռք անցուցած է պաշտօնաթղթեր, որոնք կ'ապացուցանեն գոյութիւնը մեծ գաւազուրթեան մը որուն պայթուումին հետ մէկտեղ պիտի կատարուէին բազմաթիւ սպաննութիւններ:

«ԷՍՔԻԱ» Ի ՅՕԴՈՒԱԾԸ

«Էսքիա» թերթը, արքայական յանրագրութեան հարցին շուրջ գրուած յօդուածի մը մէջ կըսէ. «Ազատականներու կառավարութիւնը երբէք հետամուտ չէ միայն իւր կամքը պարտագրել, Յունաստանի դահլին յանրագրութեան խընդրոյն մէջ: Եթէ Թագաւորին կորուստը տեղի տայ այս հարցին, կառավարութիւնը իրաւունք ունի, ցոյց տրուած ամէն միջոցները ձեռք առնել, անիշխանական վտանգը հեռացնելու համար: Բայց զահը, ժողովրդային վճռի մը հիման վրայ կատարուած ընտրութիւններէ վերջն է որ պիտի տրուի Ալէքսանդրը Թագաւորին յաջորդին: Հիւլէն ժողովուրդը շատ լաւ գիտէ թէ՛ սղատական կուսակցութեան ի նպաստ քուէարկելով, քուէարկած պիտի ըլլայ յաջորդութեան հարցի մասին կառավարութեան ծանօթ քաղաքականութեան ի նը պատ: Եթէ կառավարութիւնը յաղթական ելլէ ընտրութիւններու մէջէն, պիտի կրնայ ապաստանել հետեւի այս քաղաքականութեան իսկ եթէ հակառակ պարագային, ընդդիմադիրները շահին մեծամասնութիւնը, պիտի կրնան խընդիրը կարգադրել իրենց յարմար դատածին պէս, քանի որ անոնք՝ ազգին մեծամասնութեան կամքը պիտի ներկայացնեն:

ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգերու գաղնակցութեան ժողովը, ամսոյս 20ին պիտի գումարուէր Պրիւքէլի մէջ, կազմելու համար գիւանազիտական յանձնախումբ մը, որ պաշտօն պիտի ունենայ քննել գերմանական կողմներու հարցը և Շուէտի ու Ֆինլանտի միջև կարգադրութիւն մը յառաջ բերել:

ՀՐՈՍԱՍԻՆԵՐՈՒՆ

ԱՅՔԸ ԼՈՅՑ

Հայ յաճախորդներին սիրուած Քը-
րէմէրի նախկին սպասարկուներէն՝
(-էրվիթէր)

ԽԱՐԱԼԱՍՏՈՒ ԽԱՐԱԼԱՍՏՈՒՍ

Կը ծանուցանէ Ձեզի թէ այս անգամ
Գողարեալը, թրամվէյի կայարանին,
դիմաց քացած է

ՆՈՐ ՄԻՋԱՐԱՆ "ՄԻՆԱՐԹԻ"
ԳՄԲԵՋԱՐԱՆՆ

անուով գրասովայր մը, ուր պիտի
գտնէք կատարեալ մաքրութիւն, եւ-
րոպական սպասարկութիւն և ճոխ ա-
ղանդիներու (մէդէ) մատուցում:

Այժմէն վստահ եղէք որ ձեր ժա-
մերը խիստ հաճելի պիտի ըլլան և
զուարթ բոպէնի պիտի ա՛յցէք այս
սրճարանին մէջ:

Տոնական և կիրակի օրերը ԵՆՏՐԻ-
ԴՈՅԻ նուագախումբը գեղեցիկ կատար-
ներ պիտի նուագէ:

Հ Ր Ա Մ Ր Ա Վ

Փ. — Ի Ի Ե

Հոնտոն	430	10/40
Նիւ-Կորթ	80	1/40
Բարից	8	5/40
Հոնտ	4	30/40
Ս.Բէնք		40
Պիլի		40
Վիլնիա		
Հ. սնտա	30	20/40

Թղթարար

Անգլ. ոսկի	428	
Տօլար	120	
Յարանք	8	20/40
Լիբ Իտալի	5	40
Տրախի		
Լէյ	2	3/40
Բուրդի	100	
Մարք	1	32/40
Քուրոն		14/40
Կակի	514	20/40
Նարալէոն ոսկի	441	40

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Ա. ԱՐԻՆՆՈՒՅՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.

132 Յրմկոյ Բոյ 132

ՍՊԱՍԵՑԷՔ

ՔԱՆԻՄԸ ՕՐԷՆ

Անոնք որ կուզեն նպաստել յունական ճարտարագիտութիւն թող դիմեն
Վերջինիս վաճառատներ:

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՆԵՐՈՒՆ

ՓԱՓԿԱՃԱՇԱԿՆԵՐՈՒՆ

ԻՆԱՅՈՂԱՍԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ...

ՍԱՄԱԽՈՐ ՊԱՏՐԱՏՈՒՄ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ

«ՊԵՆՏԱՆ» ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹԸ ԾԽԵՑԷՔ

ՈՐՈՒՆ ԵՍՏՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՆՈՒՐԱՆԱԼԻ ՆՆ

Փայտէք և պէտէ Իսթաբուլ

Կ. Պօլտոյ Միջոյէլ Եփրէմեան և ընկ. տեղւոյս մասնաճիւղը

ՏԵՍԱՐ ԳՐԻԳՈՐ ՊԵՆՏԱՆՆԱՆ

Հայոց հիւանդանոց փողոց թիւ 4

ATLANTIC ASSURANCE

COMPANY,

79,

CORNHILL

LIMITED.

LONDON.

E. C. 3.

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՅԻՉ

ԲԶՄԻՐ, ԲԱՆԱԾ ԲԵՇՏԻՄԱԼՃԻՈՂԱՌՈՒ ՎԵՐԻ ԶԱՐԿ ԹԻՒՉ

Պողոս Կակաչեան

ՆՇՈՒՆՏԱՆՍԻՆԵՐՈՒ ՎԵՐՊԵՏ

Գունաւոր, - և և ամեն տեսակ
լիզուկ երով ու ասպետով կ'զարգանան
գեղեցիկ նշանատախտակներ:

Փափաքողք դիմեն

Մ-Բիլեւո Տղարան Բոստոն Եւրոպ

Շէշէֆեր- մէջ

Մեծ մթերանոց

ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ

ԵՒ ՈՒՐԵԼԻՍ ԲՄՊԵԼԻՆԵՐՈՒ

ԵՍ. ՍԻ Է. ԼԵՕՆՑԻՆԻ

ԲԱՐԱԼԷԼ Թ. 218 ԻՉՊԻՐ

(Թղթարան Եւրոպ)

Կ. Ս. ՊԱՍՏՊԱՆԵԱՆ

ԱԼԻԻՐԻ ԵՒ ՆՊԱՐԵՂԷՆԱՑ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՅՈՑ ԵՎԱՂԱՅԻՆՈՑ ԳՐԱՐԱՆ

Ն. Ր. Վ. Ա. Մ. Ա. Ո. Ի. Մ.

Կուզէք համեզ ու հաստատ թէյ

խմել, գործածեցէք

Լիթթըն և Լիթթըն

մարքայով թէյերէն՝ որոնք ունէ վա-

ճառատան հետ մրցող զիններով կը

ձեր նախաճաշերուն համար անհը-

րածելու անխաղախ

ՀՈՒՆՏԱՆԿԱՆ ՊԱՆԻՐԸ

և պիտի գտնէք մեր վաճառատան

մէջ:

ԳՍՔԷ ԶՕՆ ՊՈՒԼ

(Կառավարչին Եւրոպ)

Ամսոյս 22ի երկուշէն սկսեալ սըր-

ճարանին մէջ պիտի նուագէ նուագա-

ծուներու կարող խումբ մը և հայ

օրիորդ մը, Օր. Մարի: Պիտի երգէ

թէ՛ եւրոպական և թէ՛ թրքական եր-

գիւյ: Ծօն. Պոլի սրճարանին սպասար-

կութենէն, մաքրութենէն և ազան-

գերներու պէտքերուն հոն պիտի

մնան յաճախորդները:

ՃՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՉԱՅՆԸ

Օր-Բիլեւո Կառավարչին և հասարակա-

Տարեկան բաժնեկիրն 700 զրչ:

ԵԼԵԿՏՐԱ ԶՐԱԲՈՒԹՈՒԹԻՒՆ

Թ. ՓՍԱՆՆՈՒՏԻ

Ելեկտրա Գործարարութիւնը աշխար-

հիս բոլոր բժշկներէն կը յանձնա-

րարուի գրծիկ հիւանդութիւններու

(յօգացաւ, արթնիթիզմ, ժիկրէն կայլն)

և մասնաւորաբար շիգերը զօրացնելու

համար

Մարձուս (մասած) կը կատարուի

ձեռքով, ամեն տեսակ գործիքներով և

վերջերս Ամերիկայէն բերել տրուած

յատուկ ելեկտրական մեքենայով մը:

Հաստատութեան մէջ մասնաւոր

անկողիններ կը տրամադրուին ան-

զամալով [բարալիթիքներու համար,

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՈՐՍՍՈՊԻԼՆԵՐՈՒ

Հասած են շատ շքեղ և լաւագոյն

օթմոսպիլներ եւրոպական զանազան

գործարաններու և ի մասնաւորի

Լ Ա Ն Ց Ի Ս

օթմոսպիլ մը շատ շքեղ և տոկուն:

Կը ծախուին նաև կառքերու քա-

ուշուէ անիւներ:

Անշքեք Գիլեր

Դիմել 28 Թ. Կիւլ Փողոց, Գօն

Մարչէի դիմաց:

ՀԱՅ ԶԱՅՆ

Տէր և Տնօրէն. — Ս. Կեպէնիան

Բաժնեկիրն տարեկան 800

Հասցէ փոստարկ 62 Ատանա

Աւսրդար Եւ Վսալսուոր

Հ Ա Լ Ա Ս Ս Ա Ն Ք

Մէկ կողմը թողնելով այդ քացա-

ռիկ ծայրայեղ երեւոյթները, տաճկա-

հայերու խնայողութեան մասին

պիտի շեշտենք հետեւեալը: Ընդհա-

նուր կերպով թիւրքահայերը այսօր

չէին յաջողք գտնել իրենց այսօրուան

ապրելու ճամբան — եթէ անոնք չզի-

մէին խիստ տնտեսագիտութեան,

թիւրքահայը իւր սկզբնական գրա-

մագլխի կոպէկները, խլած է իւր օ-

րագրակի չոր հացէն, այսօրուան գոր-

ծունէութեան յատկացուած դրամա-

զխի օձ նա նորէն ամէն օր կ'աւե-

լացնէ կոպէկներ իւր անունէն, քու-

նէն, հաղուստէն, լոյսէն մաքրութե-

կան տնտեսականը կամ արհեստաւո-

րը: Նա ունի ապրելու դիւրաւէտ պայ-

մաններ, նա չի կարող հաշտուել զու-

հոգութեան այդ պայմաններու հետ:

Բայց տեղական հին և հմուտ առե-

տրականներէն անոնք, որ իրապէս

կ'ըմբռնեն առեւտուրի էութիւնը, ծա-

նօթ են ներկայ առեւտուրի աննոր-

մալ և այլանդակ պայմաններուն, ա-

նոնց հետ կ'ապուած զգուարութեան

ներուն — անոնք միայն հիսցում կըզ-

գան զէպի տաճկահայերու այդ տո-

կունութիւնը, հնարամտութիւնը, ճար-

պիկութիւնը և զոհողութիւնները:

Բայց թէ ինչ է տեղական մրցա-

կիցներու, ինտելիգենցիայի, պաշտօ-

նէութեան հայեացքը և վերաբերումը

զէպի տնտեսականի և արհեստաւոր

այդ տարրը անաւասիկ:

Թիւրքահայերը Հայաստանի հան-

րապետութեան մայրաքաղաքի և

անոր առեւտրական կեդրոնի շու-

կայի վրայ կարճ ժամանակի մէջ

զրին իրենց տիրապետութեան կ'իջը:

Շատ ընտանիք է, որ այս հանգամանքը

պիտի ստիգծէր թշնամական զգաց-

մունք և հակակրօնք տեղական ա-

ռեւտրական դասի և շատ սակաւա-

թիւ արհեստաւորներու մէջ: Ինչպէս

վերը յիշեցինք, տեղացի շատ առե-

տրականները, որոնք ուսուական յի-

ղափոխութեան և թիւրքերու առաջ-

խաղացութեան օրերուն ընդհանրա-

պէս փակեր էին իրենց վաճառատուն-

ները, խանութները և փոխանցք էին

թիւրքահայերուն և իրենց տներն էին

մտեր — այլևս մէկ կամ երկու տարի

յետոյ չկրցան վերստեղծել իրենց

գործը, գլխաւորապէս առեւտուրի

մրցակցութեան մէջ չկրնալով տոկալ

այն դժոխային գծաւորութիւններուն,

որոնց հետ կ'ապուած էր Պարսկաստա-

նի, Թիբիլիսի, Բաթումի: Ինչպէս նաև

վերջերս ալ Պոլսի հետ յարաբերու-

թիւն և առեւտրական կապ հաստա-

տելը, նոյնպէս նաև այնտեղէն ապ-

րանք Հայաստան ներմուծելու Տեղա-

կան առեւտրականներու այդ դժգո-

հութիւնը այս վերջին երկու տար-

ւան մէջ աւատ անունը դատու ու-

սահայ չէ, և որու ուճիկի բարձ-

րացումը չէր համապատասխաներ փո-

ղերու արժէքի անկումին, ամեն ան-

գամ երբ շուկան կ'իջնար կէս ֆունդ

պանիր, մէկ ֆունդ հաց կամ շաքա-

րաւաղ գնելու, սարսփաւար կը ջը-

զայնանար այդ գիւրու «թանգութե-

նէն» «հիշտիւն չարաչառութենէն»:

Մինչև այժմ օր չի անցնիր որ տաս-

նեակներով ինտելիգենտ մարդիկ,

Սրեւանի շուկայի մէջ այս կամ այն

խանութանի հետ ընդհարում չու-

նենան, չըողքեն այդ «սպեկուլանդ-

ներու» զէմ: Ինտելիգենտ հայի հա-

մար «ամօթ» և զգուար է երբեմն

երբեմն առօրեայ կեանքի այս կամ

այն ուէալ պայմանները մօտէն քննել,

Ա Չ Գ

Օ Ր Ս Ք Ե Ր Ք

990 998 Ուսուցիչն Եւր. ՊՈՍԹՈՆ ՄԿ.